

*Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság
Kulturális és Oktatási Bizottság*

2016/2072(INI)

23.6.2016

JELENTÉSTERVEZET

a kulturális és a kreatív iparágakra vonatkozó koherens uniós szakpolitikáról
(2016/2072(INI))

Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság
Kulturális és Oktatási Bizottság

Előadók: Christian Ehler, Luigi Morgano

(Közös bizottsági ülésekkel lefolytatott eljárás – az eljárási szabályzat 55. cikke)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	11

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a kulturális és a kreatív iparágakra vonatkozó koherens uniós szakpolitikáról (2016/2072(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 167. és 173. cikkére,
- tekintettel az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló, 2005. október 20-i egyezményére,
- tekintettel az OECD és az EUIPO „A hamisított és kalóz áruk kereskedelme – A gazdasági hatás feltérképezése” című, 2016. április 18-i jelentésére¹,
- tekintettel a „[A nemzetközi kulturális kapcsolatok uniós stratégiája felé]” című, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, 2016. június 8-i közös közleményre (JOIN(2016)0029),
- tekintettel az „Úton a prosperáló, adatközpontú gazdaság felé” című bizottsági közleményre (COM(2014)0442),
- tekintettel a prémiumtermékeket előállító európai ipari ágazatok versenyképességéről szóló 2012. szeptember 26-i bizottsági munkadokumentumra (SWD(2012)0286),
- tekintettel az egységes digitális piacon megjelenő tartalomról szóló, 2012. december 18-i bizottsági közleményre (COM(2012)0789),
- tekintettel a Bizottság „»Vállalkozás 2020« cselekvési terv – A vállalkozói szellem fellendítése Európában” című közleményre (COM(2012)0795),
- tekintettel „Az európai ipar »reneszánszáért«” című bizottsági közleményre (COM(2014)0014),
- tekintettel „A kulturális és kreatív ágazatok előtérbe helyezése az Unión belüli növekedés és foglalkoztatás érdekében” című, 2012. szeptember 26-i bizottsági közleményre (COM(2012)0537),
- tekintettel az „Európa, a világ első számú turisztikai célpontja – az európai turizmus új politikai kerete” című, 2010. június 30-i bizottsági közleményre (COM(2010)0352),
- tekintettel a kulturális és kreatív iparágak potenciáljának felszabadításáról szóló, 2010. április 27-i bizottsági zöld könyvre (COM(2010)0183),
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Kreatív és kulturális iparágak:

¹ OECD/EUIPO (2016), A hamisított és kalóz áruk kereskedelme: A gazdasági hatás feltérképezése”, OECD Publishing, Párizs.

Európa eszközei a globális versenyben” című véleményére¹,

- tekintettel „Az Európai Stratégiai Beruházási Alapról, az Európai Beruházási Tanácsadó Platformról és a Beruházási Projektek Európai Portáljáról, valamint az 1291/2013/EU és az 1316/2013/EU rendelet módosításáról – az Európai Stratégiai Beruházási Alap” című, 2015. június 25-i 2015/1017/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre²,
- tekintettel a Kreatív Európa program (2014–2020) létrehozásáról és az 1718/2006/EK, az 1855/2006/EK és az 1041/2009/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1295/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre³,
- tekintettel a „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram (2014–2020) létrehozásáról és az 1982/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. december 11-i 1291/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁴,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a továbbiakban: a közös rendelkezésekről szóló rendelet)⁵,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1301/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁶,
- tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap által az európai területi együttműködési célkitűzésnek nyújtott támogatásra vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2013. december 17-i 1299/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁷,
- tekintettel a vállalkozások és a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő program (COSME) (2014–2020) létrehozásáról és az 1639/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. december 11-i 1287/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre⁸,
- tekintettel az innovációt, a gazdasági fenntarthatóságot és a társadalmi befogadást ösztönző kulturális és kreatív összekapcsolódásokról szóló, 2015. május 27-i tanácsi következtetésekre,

¹ CCM/137.

² HL L 169., 2015.7.1., 1. o.

³ HL L 347., 2013.12.20., 221. o.

⁴ HL L 347., 2013.12.20., 104. o.

⁵ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.

⁶ HL L 347., 2013.12.20., 289. o.

⁷ HL L 347., 2013.12.20., 259. o.

⁸ HL L 347., 2013.12.20., 33. o.

- tekintettel „Az iparpolitikáról szóló közlemény frissítése – Erősebb európai ipart a növekedés és a gazdasági fellendülés érdekében” című, 2012. december 10-i tanácsi következtetésre,
 - tekintettel az európai kulturális örökség integrált megközelítéséről szóló 2015. szeptember 8-i állásfoglalására¹;
 - tekintettel az „Új európai készségfejlesztési program” című bizottsági közleményre (COM(2016)0381/2),
 - tekintettel a kreativitás és az innováció tekintetében a kultúráról mint katalizátorról szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekre,
 - tekintettel a gazdasági növekedés és foglalkoztatás érdekében az európai kulturális és kreatív ágazatok előtérbe helyezéséről szóló, 2013. szeptember 12-i állásfoglalására²,
 - tekintettel „A kis- és középvállalkozásokról: versenyképesség és üzleti lehetőségek” című, 2012. október 23-i állásfoglalására³,
 - tekintettel az EU külső fellépéseinek kulturális dimenzióiról szóló, 2011. május 12-i állásfoglalására⁴,
 - tekintettel a kulturális és kreatív iparágak potenciáljának felszabadításáról szóló 2011. május 12-i állásfoglalására⁵,
 - tekintettel az európai kulturális iparágakról szóló, 2008. április 10-i állásfoglalására⁶,
 - tekintettel a művészek társadalmi megítéléséről szóló 2007. június 7-i állásfoglalására⁷,
 - tekintettel eljárási szabályzata 52. cikkére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság és a Kulturális és Oktatási Bizottság által az eljárási szabályzat 55. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére, valamint a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményére (A8–0000/2016),
- A. mivel a Bizottság „A kulturális és kreatív ágazatok előtérbe helyezése az Unió belüli növekedés és foglalkoztatás érdekében”⁸ című közleményében elismeri a kulturális és a kreatív iparágak (kki-k)⁹ által az EU társadalmi és gazdasági fejlődésében játszott

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0293.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0368.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2012)0387.

⁴ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0239.

⁵ Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0240.

⁶ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0123.

⁷ Elfogadott szövegek, P6_TA(2007)0236.

⁸ COM(2012)537 final.

⁹ A bizottsági közlemény szerint ezek a következők: építészet, archívumok és könyvtárak, művészi alkotások, audiovizuális termékek (többek között filmek, televíziós műsorok, videojátékok és multimédia), kulturális

kulcsszerepet;

- B. mivel a kki-k kétszeresen is értékesek, ugyanis megőrzik és előmozdítják a kulturális és nyelvi sokféleséget, és erősítik az európai és a regionális identitást, ugyanakkor pedig fenntartják a szociális kohéziót, és jelentős mértékben hozzájárulnak a beruházásokhoz, a növekedéshez, az innovációhoz és a foglalkoztatáshoz az uniós gazdaságban;
- C. mivel a kulturális diplomácia megerősíti az európai és a harmadik országok közötti kétoldalú kapcsolatokat, hidat ver a társadalmak között, és hozzájárul egymás jobb kölcsönös megértéséhez;
- D. mivel a kki-k az európai értékek – a kultúra, a kreativitás, a minőség, a kiválóság és a kézművesség – nagyköveteként hozzájárulnak Európa világszintű „puha hatalmához”;
- E. mivel az európai kreatív iparágak több mint 12 millió teljes munkaidős munkahelyet biztosítanak, vagyis az uniós munkaerő 7,5 %-át foglalkoztatják, emellett megközelítőleg 509 milliárd EUR hozzáadott értéket teremtenek a GDP-ben (az EU teljes bruttó hozzáadott értékének 5,3 %-a);
- F. mivel az EU-ban a kki-k 2,5-ször annyi személyt foglalkoztatnak, mint a gépjárműgyártók, és ötször annyit, mint a vegyipar;
- G. mivel a kulturális ágazatban nem valószínű a munkahelyek kihelyezése, ugyanis egyedi kulturális és történelmi ismereteket igényel; mivel a kki-k jelentős mértékben és bármely más ágazatnál jobban hozzájárulnak a fiatalok foglalkoztatásához, és a 2008-as gazdasági válság során ezek bizonyultak a leginkább ellenállóknak;
- H. mivel a kki-kban tevékenykedik a kis- és mikroállalkozások többsége, és mivel a kulturális és a kreatív ágazatba tartozó, 9-nél kevesebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozások alkalmazzák a munkaerő több mint 90%-át;
- I. mivel a kki-k a növekedés mozgatórugójaként kulcsszerepet játszanak Európa újraparosodásában, és stratégiai helyzetüknek köszönhetően tovagyűrűző hatást fejtenek ki más ipari ágazatok innovációjára, például az idegenforgalomban, a kiskereskedelemben és a digitális technológiákban;
- J. mivel a különféle uniós finanszírozási források közül csak a Kreatív Európa és az Európai Stratégiai Beruházási Alap említi külön prioritásként a kki-kat;
- K. mivel a kulturális és a kreatív ágazat bevételeiben – annak ellenére, hogy ma több kreatív tartalmat fogyasztunk, mint korábban valaha, különösen a felhasználók által feltöltött tartalmakat biztosító platformok, illetve a tartalomaggregációs és más szolgáltatások révén – nem tapasztalható a fogyasztás növekedésének megfelelő növekedés;
- L. mivel a Bizottság által legutóbb készített tanulmány ¹ a kki-k meghatározásában

örökség, formatervezés (többek között divattervezés), fesztiválok, zene, előadó-művészet, vizuális művészet, kiadói tevékenység és rádiózás.

¹ A tanulmányra való hivatkozást annak közzététele után be kell illeszteni. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az e jelentésben foglalt valamennyi számadat alapja ez a tanulmány.

figyelembe veszi a kreativitásvezérelt luxusiparágakat is; mivel a divat- és a luxusiparágakban erőteljes kulturális és kreatív alapokra van szükség, ezek hozzájárulnak Európa több évszázados *szakértelmének* megőrzéséhez, és mások által megismételhetetlen kulturális örökségre és hagyományokra alapulnak;

- M. mivel a kki-kkal kapcsolatos nemzeti becsléseket nemigen lehet összehasonlítani, mivel a tagállamok továbbra is eltérő meghatározásokat alkalmaznak a kki-kra;
- N. mivel a hamisított és kalóz áruk nemzetközi kereskedelme 2013-ban a világkereskedelem 2,5%-át, az EU-ba irányuló behozatalnak pedig 5 %-át tette ki, ami 85 milliárd EUR-nak felel meg;

Fogalommeghatározás és statisztika

1. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre a kulturális és a kreatív ágazat számára koherens és hosszú távú iparági szakpolitikai keretet, az EU-t pedig arra, hogy a kki-k fejlesztését, ösztönzését és védelmét szerepeltesse stratégiai célkitűzései és átfogó politikai prioritásai között;
2. felhívja a Bizottságot, hogy jövőbeli szakpolitikáit a kki-k alábbi fogalommeghatározása alapján alakítsa: „a kulturális és a kreatív iparágak azok az iparágak, amelyek kulturális értékekre, egyéni kreativitásra, készségekre és tehetségre alapulnak, és a szellemi tulajdonra alapuló értékteremtés útján képesek gazdagságot és munkahelyeket teremteni. Ezek a kulturális és kreatív alapokon nyugvó alábbi ágazatokat foglalják magukban: építészet, archívumok és könyvtárak, művészi alkotások, audiovizuális termékek (többek között filmek, televíziós műsorok, videojátékok és multimédia), kulturális örökség, formatervezés, kreativitásvezérelt luxusiparágak és divattervezés, fesztiválok, zene, előadó-művészet, könyvek és kiadói tevékenység, rádiózás és vizuális művészet”;
3. felhívja a Bizottságot, hogy a kulturális és kreatív ágazatokkal kapcsolatos szakpolitikái és szabályozási javaslatai kulturális, gazdasági és társadalmi hatásának ellenőrzése és elemzése céljából határozzon meg egyedi mutatókat, továbbá a hivatalos statisztikák kiegészítése és javítása érdekében adott esetben keressen alternatív adatforrásokat is;
4. arra ösztönzi a Bizottságot és az Eurostatot, hogy éves statisztikáiban szerepeltesse a kulturális és a kreatív ágazatot, és két évente tegyen közzé ágazati jelentést az európai kki-k helyzetének alakulásáról;

Keretfeltételek és az innováció előmozdítása

5. hangsúlyozza, hogy a technológia és az infrastruktúra az alkotók által biztosított tartalomra alapul; felhívja ezért a Bizottságot, hogy hozzon létre jogi keretet a digitális korszak értéklánca számára, amely figyelembe veszi az ágazati sajátosságokat, és a szerzők és az alkotók megfelelőbb javadalmazását eredményezi;
6. kéri a Bizottságot, hogy a szerzői jog soron következő reformjára tekintettel hozzon létre az alkotók, a jogosultak és a fogyasztók számára egyaránt kielégítő jogi megoldásokat, annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a felelősség alól csak a ténylegesen semleges és passzív online szolgáltatók mentesülhetnek, olyan

szolgáltatások azonban nem, amelyek aktívan és az alkotók költségén vesznek részt a tartalom elosztásában, promóciójában és monetizálásában;

7. kiemeli, hogy a kalózkodás és a hamisítás a kki-k és a polgárok számára egyaránt súlyos problémát jelent; hangsúlyozza, hogy ezek a tiltott tevékenységek olyan biztonsági és egészségügyi problémákat vetnek fel, amelyeket meg kell oldani;
8. ajánlja keményebb szankciók bevezetésének, illetve a nyomon követhetőséggel kapcsolatos garanciarendszer előmozdításának figyelembe vételét, mivel ezek visszatartják a hamisítókat, illetve növelhetik a jogosultaknak járó kártérítés és ellentételezés mértékét; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy a kalózkodással és a hamisítással szemben indítsanak ismeretterjesztő kampányokat; hangsúlyozza végül, hogy az online hamisítás elleni küzdelemben valamennyi digitális szereplőt be kell vonni;
9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a saját hatáskörükbe tartozó területeken támogassák az ágazatközi együttműködést „tanulólaboratóriumok”, kreatív központok, közösségi munkaterek, közösségi hálózati programok, kulturális és kreatív klaszterek, illetve regionális, nemzeti, európai nemzetközi szintű hálózatok létrehozásával, a kulturális és a kreatív ágazatba tartozó mikro-, kis-, közép- és nagyvállalatok, a hagyományos kézművesek, a kutatóközpontok, az egyetemek, a befektetők és a döntéshozók közötti együttműködés előmozdítása érdekében; kéri emellett az új üzleti modellek, termékek és szolgáltatások fejlesztésének stratégiai partnerségek útján történő támogatását, továbbá az üzleti inkubátorházak tevékenységeinek támogatását;

Oktatás, készségek és képzés

10. hangsúlyozza, hogy a kreatív készségek megtanulását már kisgyermekkorban el kell kezdeni, hogy a kreatív tehetségek folytonos megújulása biztosított legyen; ösztönzi a tagállamokat, hogy fejlesszék képzési, tanulási és minősítési rendszereiket, hogy a kulturális és művészeti területen tanuló diákok átfogó képzésben részesülhessenek;
11. kiemeli a kki-kban a fiatalok foglalkoztatásával és az újrapiarosodással kapcsolatosan rejlő lehetőségeket; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a kki-kat is szerepeltessék az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésben, és biztosítsák az ágazatban a szakmai pályafutás és a képzés előmozdításához szükséges finanszírozást;
12. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak a hagyományos európai szakértelem megóvásáról, megvédve és ösztönözve ugyanakkor a kulturális és a kreatív ágazathoz kötődő kézműves szakmákat, illetve hogy tegyék ismét értékessé a szakképzést és a magasan képzett munkaerőt a tehetségek e területre való vonzása érdekében;
13. felhívja a Bizottságot, hogy a tudásátadást támogató ismeretterjesztő kampányok és szakpolitikák útján nyújtson tájékoztatást a gyártó munkahelyeken kínált előmeneteli lehetőségekről, hogy az említett ágazatokban megőrizhető legyen a kézművesség;
14. ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsa elő a különféle területek közötti ágazatközi megközelítést úgy az iskolarendszerű oktatásban, mint a nem formális tanulásban; ajánlja a felsőoktatási intézményeken belül közös programok létrehozását a művészet és

a kultúra, a természettudományok, a műszaki tudományok, a technológia, a vállalkozási ismeretek és más vonatkozó szakterületek között; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a kiválósági központokat;

15. ösztönzi a tagállamokat, hogy mozdítsák elő az együttműködést a kulturális és a kreatív ágazat művészeti iskolái és vállalkozásai között; ajánlja munka melletti tanulási lehetőségek kialakítását;

Finanszírozás

16. megállapítja, hogy a kki-k valamennyi uniós finanszírozású programban részt vehetnek, részvételük azonban még mindig elmarad a lehetőségektől; kéri a Bizottságot, hogy első lépésként hozzon létre egyablakos ügyintézési lehetőséget, pl. olyan weboldalt, amely a kki-k különféle finanszírozási lehetőségeiről ad tájékoztatást, ez ugyanis bővítheti a kki-k finanszírozásával kapcsolatos ismereteket és annak hozzáférhetőségét;
17. rámutat, hogy a többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatát és az európai programok végrehajtásáról szóló jelentéseket ugyanannak a folyamatnak két egymáshoz kapcsolódó részeként kell kezelni; megállapítja, hogy a kki-k szerepét és hatását – különösen a Kreatív Európa, a Horizont 2020 és a strukturális alapok tekintetében – külön értékelni kell, és a továbbiakban is ösztönözni kell; hangsúlyozza, hogy ez a folyamat a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatához és a jövőbeli, 2020 utáni uniós program felépítéséhez szilárd és koherens alapot kell, hogy biztosítson;
18. felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben aknázza ki az uniós politikák közötti lehetséges szinergiákat, hogy az uniós programok – a Horizont 2020, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, az Erasmus+, a Kreatív Európa és a COSME –, továbbá az európai strukturális és beruházási alapok értelmében rendelkezésre álló finanszírozás ténylegesen felhasználható legyen még több projekt támogatására a kki-k területén;
19. felhívja a Bizottságot, hogy a kulturális és a kreatív iparágakat az EU finanszírozási rendszerein belül kezelje horizontális prioritásként, különösen a Horizont 2020 keretprogramban és az európai strukturális és beruházási alapokban;
20. megállapítja, hogy többek között a Kreatív Európa kezdeményezés garanciaeszközével is kielégíthető a kulturális és a kreatív ágazaton belüli innovatív és fenntartható projektek hitelfinanszírozása iránti sürgető igény; hangsúlyozza, hogy növelni kell a Kreatív Európa és a garanciaeszköz költségvetését, hogy ténylegesen támogatni lehessen az európai kulturális és kreatív alkotásokat, és többféle kedvezményezett juthasson finanszírozáshoz;
21. megállapítja, hogy az európai strukturális és beruházási alapoknak támogatást kell nyújtaniuk a kkv-k számára a tőkehiány leküzdésére, és jellemzően olyan projektekre kell összpontosítani, amelyek az EBB szokásos műveleteivel támogatott projektekéhez képest magasabb kockázati profillal rendelkeznek¹; megállapítja mindenesetre, hogy 2016 májusáig nem kaptak finanszírozást sem a kulturális és a kreatív ágazat, sem pedig az oktatási vagy a képzési ágazat projektjei, bár ezeket az ágazatokat nagyobb kockázatnak kitett kkv-k alkotják;

¹ A 2015/1017/EU rendelet

22. felhívja az EBB-t, hogy orvosolja a kki-k számára az európai strukturális és beruházási alapokból nyújtott finanszírozás hiányát a Kreatív Európához és a garanciaeszközhöz való kapcsolódás lehetőségének megvizsgálása útján, hogy a kki-k testre szabott hitelekhez juthassanak;
23. úgy ítéli meg, hogy a kki-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréseinek javításához a biztosítékként használható immateriális javak értébecslésével kapcsolatos szakértelmet is fejleszteni kell;
24. felhív a szellemi tulajdonhoz tartozó eszközök protokolljainak támogatására, mivel ezek megkönnyíthetik a szellemi tulajdon-jogok értékelését, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogadják el a szellemi tulajdon-jogok fokozottabb banki érvényesítéséhez, illetve ezek teljes értéke eszközként való elismeréséhez szükséges mechanizmusokat;
25. Utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

INDOKOLÁS

Bevezető megjegyzések

Kultúra, művészet és kreativitás: a világ tulajdonképpen ezt a képet és ezeket az értékeket kapcsolja Európához!

A 21. századi Európában, a digitális gazdaságra való átállás során a kki-k egyre inkább felváltják a hagyományos gyártási eljárásokat és a hagyományos értékláncokat. A minőségi tartalom előállítására, az innovációra, elbeszélésre, elképzelésre és érzelmeltetésre való képesség mára legértékesebb *nyersanyagunkká* vált. Mindezt művelnünk, támogatnunk, ösztönöznünk kell, és meg kell óvnunk.

A kulturális és a kreatív iparágak azok az iparágak, amelyek kulturális értékekre, egyéni kreativitásra, készségekre és tehetségekre alapulnak, és a szellemi tulajdonra alapuló értékteremtés útján képesek vagyont és munkahelyeket teremteni. A társelőadók szerint az ágazat a kulturális és kreatív alapokon nyugvó alábbi szegmenseket foglalja magában: építészet, archívumok és könyvtárak, művészi alkotások, audiovizuális termékek (többek között filmek, televíziós műsorok, videojátékok és multimédia), kulturális örökség, formatervezés, kreativitásvezérelt divattervezés és luxusiparágak, fesztiválok, zene, előadó-művészet, könyvek és kiadói tevékenység, rádiózás és vizuális művészet.

Az európai kki-k gyökerei és éltető ereje az európai kultúra és művészet háromezer év közös kulturális örökségében megtestesülő egyediségében rejlenek. A kki-kat – más iparágaktól eltérően – kettős belső érték jellemzi: kulcsszerepet játszanak az európai kulturális és nyelvi sokféleség megőrzésében és előmozdításában, megerősítik az európai és a regionális identitással való azonosulás érzését, hozzájárulnak a tudás és az értékek továbbadásához, és megóvják Európa tárgyi és immateriális örökségét a jelen és a jövő nemzedékek számára. Ugyanakkor a szociális kohézió konkrét eszközei is, hiszen a foglalkoztatás, a beruházás, a növekedés, továbbá az innováció tekintetében jelentős mértékben hozzájárulnak az uniós gazdasághoz, és erőteljesen növelik Európa globális versenyképességét.

Ezért stratégiai szempontból fontos az innovatív és a kutatásorientált európai kki-k támogatása, mivel biztosítani tudják a nyelvi és kulturális sokféleség és pluralizmus megőrzését, emellett pedig innovatív és magas színvonalú szolgáltatásokat kínálnak, ráadásul egy konvergáló és globalizált piacon.

Az Európai Bizottság 2010. évi zöld könyvét¹ követően született számos bizottsági ágazati tanulmány, konferencia és közlemény, illetve európai parlamenti állásfoglalás mindegyike arra mutat rá, hogy korunk értékláncának alapja a kulturális és a kreatív termelés. Mindenesetre ez a CULT és az ITRE bizottság első közös jelentése, amely az ágazat kulturális és gazdasági potenciálját egyesíti, kiemelve a kki-kkal kapcsolatos európai iparpolitika lehetséges pilléreit.

A kki-k jövője különösen fontos mind a Kulturális és Oktatási Bizottság (CULT) számára,

¹ COM(2010)0183.

amely a témával kapcsolatosan az elmúlt években számos jelentést készített¹, mind pedig az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság (ITRE) számára, amely az Unió iparpolitikájáért és a kapcsolódó intézkedésekért, továbbá az új technológiák alkalmazásáért felelős, ideértve a kkv-kra vonatkozó intézkedéseket is. Ezekben az iparágakban az a közös, hogy valamennyien szellemi tulajdont képező kreatív eszközökkel foglalkoznak. A kulturális és a kreatív ágazat teljes potenciáljának kihasználása – az ágazat egyenlőtlenségei és bonyolultsága miatt – valódi kihívást jelent.

A társelőadók véleménye szerint az ágazat teljes potenciálja csak összehangolt nemzeti, regionális és helyi, továbbá uniós szintű fellépéssel aknázható ki. A társelőadók – az ágazat és problémái alapos elemzése alapján – különféle intézkedéseket és szakpolitikákat javasolnak, amelyek rövid és hosszabb távon négy legfontosabb szakpolitikai mozgatórugónkra összpontosítanak, amelyek e jelentés alapjául szolgálnak:

- megbízható statisztikák és adatok gyűjtése átfogó fogalommeghatározás alapján, az ágazat sajátosságaira és igényeire vonatkozó ismeretterjesztés céljából
- az ágazat fejlődésének nyomon követése abból a célból, hogy a kki-k számára testre szabott megoldásokat alakítsanak ki
- az innováció és a vállalkozói készség előmozdítása a kulturális és a kreatív ágazatban a más ágazatokkal és szakpolitikákkal való együttműködés (összekapcsolódások) előmozdítása útján
- a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés javítása, az új üzleti modellek támogatása
- a már meglévő eszközkészletek európai szintű felhasználása, és valamennyi meglévő eszköz és kezdeményezés koherens módon történő összekapcsolása
- a készségek, többek között az üzleti készségek fejlesztése
- a készségek iránti változó igények problémájának kezelése, illetve a készséghiány megoldása

A kki-k gazdasági és társadalmi jelentősége

A kulturális és a kreatív ágazat (a továbbiakban kki-k) a világ minden részén a globális gazdaság jelentős, növekvő részének tekinthető. Egyre inkább elismerik munkahely- és vagyonteremtő szerepét, különösen az EU-ban: az Európai Bizottság által nemrég készített tanulmány alapján (a luxusiparágak kivételével) a kki-k adják valamennyi magánvállalkozás 11,2 %-át, illetve a gazdaság egészében alkalmazott személyek 7,5 %-át. Összességében több mint hárommillió, 12 milliónál is több személyt foglalkoztató vállalkozás tekinthető kki-nak (a luxusiparágak kivételével). A hozzáadott érték tekintetében a kki-k (a luxusiparágak kivételével) termelik Európában a teljes bruttó hozzáadott érték 5,3 %-át². Másfelől a

¹ A kulturális és kreatív iparágakban rejlő potenciál felszabadításáról szóló, 2011. május 12-i állásfoglalás és a gazdasági növekedés és foglalkoztatás érdekében az európai kulturális és kreatív ágazatok előtérbe helyezéséről szóló 2013. szeptember 12-i állásfoglalás [T7-0368/2013](#).

² „A kulturális és kreatív iparágak versenyképességének növelése a növekedés és a munkahelyek érdekében” című tanulmány. A tanulmányra való hivatkozást annak közzététele után be kell illeszteni.

luxusiparágák kb. 1,7 millió főt foglalkoztatnak. Értékük az áru- és szolgáltatásértékesítés tekintetében kb. 547 milliárd EUR, vagyis az EU névleges GDP-jének kb. 4 %-a.

A kulturális és a kreatív iparágak sajátossága, hogy hidat vernek a művészet, a kultúra, az üzlet és a technológia között. A kki-k emellett olyan munkahelyeket teremtenek, amelyeket nemigen lehet kiszervezni, hiszen területhez és hagyományokhoz kötődő és ilyen szempontból meghatározott, egyedi kulturális és történelmi készségeket igényelnek. Nagyon fontos, hogy minden más ágazatnál jobban hozzájárulnak a fiatalok és a nők foglalkoztatásához. A kki-k emellett a 2008-as válság után más ágazatoknál ellenállóbbnak bizonyultak, amit az is igazol, hogy képesek voltak szemmel láthatóan pozitív hatást gyakorolni más iparágakra, pl. az idegenforgalomra, a kiskereskedelemre és a digitális technológiákra.

Mindezek ellenére uniós szinten még nem alakult ki valódi és koherens iparági szakpolitika. Átfogó európai szintű iparági stratégiára van szükségünk, amely a kulturális és a kreatív iparágak valamennyi egyedi sajátosságát figyelembe veszi, és új növekedési és munkahelyteremtési lehetőségként látja a digitalizációnak vagy a szerzői jogi szabályok módosításának a kihívásait, kiegyensúlyozott jogi keretet teremtve. A kki-k olyan integrált megközelítésen alapuló, hosszú távú fejlesztése iránti elkötelezettségre van szükség, amely képes garantálni a jelenlegi és a jövőbeli kulturális és kreatív iparágak számára szükséges fenntartható politikai és szabályozási alapokat, és amely a kki-k fejlesztését, ösztönzését és védelmét stratégiai célkitűzésnek és az EU általános szakpolitikai prioritásának tekinti.

A kki-k fogalom meghatározása és statisztikák egy valódi európai fejlesztési politikához

A tárgyalt iparágak valódi gazdasági potenciáljával kapcsolatos ismeretek hiányának és ebből következően a kki-k támogatásához szükséges egyedi szakpolitikák hiányának mindenképpen az az egyik oka, hogy nincs egyértelmű fogalom meghatározásunk „a kulturális és a kreatív iparágak”-ra.

Habár a *kulturális* iparágak legtöbb területe az ágazat nyilvánvaló pillére, és mint ilyet könnyen idesorolhatjuk (művészeti és műemléki örökség, archívumok, könyvtárak, könyvek, kiadói tevékenység és sajtó, vizuális művészet, építészet, előadó-művészet, multimédia és audiovizuális szolgáltatások), a *kreatív* iparágak esetében ugyanez kevésbé egyértelmű, mivel tulajdonképpen bármilyen innovatív tevékenységnek lehet kreatív jellege, illetve nyugodhat kreatív alapokon.

A társelőadók – figyelembe véve az Európai Bizottság 2012. évi közleményét¹, amely szerint a kreatív iparág olyan „ágazat, amely a kultúrát használja alapanyagként (input), és kulturális dimenzióval bír, jóllehet az általa előállított eredmény (output) gyakran funkcionális. Ide tartozik az építészet és a dizájn”², továbbá a Bizottság által legutóbb készített tanulmány alapján³, amely a kki-k fogalom meghatározásába az alapvető kki-k mellett bevonja a luxusiparágakat, a divattervezést és a formatervezést is, új, bővebb és átfogóbb fogalom meghatározást javasolnak a kki-kra. Az előadók véleménye szerint az ágazat fejlődése szabványosított fogalom meghatározást alkalmazva jobban nyomon követhető, és

¹ COM(2012) 537

² COM(2010)183 final, 6. o.

³ „A kulturális és kreatív iparágak versenyképességének növelése a növekedés és a munkahelyek érdekében” című tanulmány. A tanulmányra való hivatkozást annak közzététele után be kell illeszteni.

így testre szabott szakpolitikai megoldásokat lehet kialakítani a kki-k számára. Az előadók által javasolt fogalommeghatározás magában foglalja úgy az utóbbi klasszikus ágazatokat, mint a kreativitásvezérelt divat- és luxusiparágakat, sajátos kulturális alapjaik, a termelésük kezdeti szakaszát jellemző kreatív mozgatórugók, illetve értékteremtési képességük alapján.

A divat- és a luxusiparágak nem csupán az európai kiválóság előmozdításához és terjesztéséhez járulnak hozzá, hanem mivel erős kulturális és kreatív alapokra támaszkodnak, jelentősen hozzájárulnak az európai *szakértelem* megőrzéséhez is, amelyben mások által nehezen megismételhető és az európai hozzáadott értéket hűen tükröző tudás és több évszázados készségek ötvöződnek.

A kulturális és kreatív iparágak mint az európaiság nagykövetei

De ez nem minden. A kultúra – nem csupán hagyományos megjelenési formáiban, hanem a kulturális és kreatív iparágakon keresztül is – kulcsszerepet játszhat a nemzetközi partnerségek megerősítésében. Ezek az iparágak az európai értékek (a minőség, a kiválóság, a kézművesség, a kreativitás, a kultúra) nagyköveteként hozzájárulnak Európa világszintű „puha hatalmához”. Érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy az Eurostat szerint 2014-ben az EU teljes (valamennyi termékre kiterjedő) exportjának értéke 1 703,0 milliárd EUR volt, vagyis a teljes világkereskedelem 15,9 %-a. Ebből 27,3 milliárd EUR-t (1,6 %) tett ki a kulturális áruk kivitele, és 209,1 milliárd EUR-t (12,3 %) a divathoz kötődő áruké. A luxusiparágakból származik az európai export 18 %-a, amely kb. 308 milliárd EUR exportértéknek felel meg.

Az EU ezért már számos, a kulturális és kreatív ágazathoz tartozó projektet finanszírozott, pl. a kreatív központok hálózatait; az afrikai, karibi és csendes-óceáni (AKCS-) államok Kultúra+ programját; a kulturális kormányzás támogatását és az interkulturális párbeszéd ösztönzését célzó programokat. További támogatás érkezik a Kreatív Európa és a Horizont 2020 programokból is a kulturális diplomáciával kapcsolatos kutatásnak, illetve a kulturális örökséggel kapcsolatos tevékenységeknek, konkrétan a kulturális és a kreatív iparágak előmozdításának és az interkulturális párbeszéd ösztönzésének a támogatására.

Az említett eszköz jelentőségének tudatában az Európai Bizottság nemrég tette közzé „*[A nemzetközi kulturális kapcsolatok uniós stratégiája felé]*” című közleményét, amely ösztönzi az EU és partnerországai közötti kulturális együttműködést, és előmozdítja a párbeszédet és a kölcsönös megértést az egész világ országaival való hosszú távú kapcsolatok kiépítése érdekében.

Oktatás és képzés

A kreativitás, az ihlet és a képzelet a kultúra és a művészet valamennyi megjelenési formájára alapul, és az oktatás szerves része kell, hogy legyen.

Ezért elengedhetetlen emlékeztetni a tagállamokat arra, hogy iskolai tantervükben szerepeltessék a művészeti, a zenei, a színházi és a filmművészeti oktatást, mivel ezek a kulturális örökséggel, a művészeti gyakorlattal és megnyilvánulással és a kreativitással kapcsolatos tudás elmélyítésének kulcstényezői, továbbá az innovációorientált puha készségeket. Az oktatás legelső forrása a család, emellett és mindenekelőtt azonban az iskolarendszer, továbbá a tömegtájékoztató hatása is hozzájárul. Az iskolarendszerű és az informális oktatás és képzés ezért nem csupán a kreativitás művelésének két szükséges

előfeltétele és a kki-k éltető ereje, hanem a minőségi tartalom és a kreatív termékek iránti igényt is ösztönzi.

Ezért a kki-kkel kapcsolatos koherens szakpolitika a kulturális és a kreatív ágazat, továbbá az oktatás és a szakképzés szociális partnerei közötti szoros együttműködés fejlődésén alapul.

Elő kell mozdítanunk a különféle területek közötti ágazatközi megközelítést úgy az iskolarendszerű, mint a nem formális tanulásban. Ehhez erősebb szinergiák szükségesek a felsőoktatási intézmények között, például a művészet és a kultúra, a természettudományok, a műszaki tudományok, a technológia közös programjai révén, illetve a kiválósági központok támogatása útján, az ágazatot éltető és a különböző tagállamokból diákok odavonzására és nemzetközi projektek kialakítását ösztönözni tudó munkahelyi profilok kialakításával. Végül pedig az egyes tagállamok bevált gyakorlatai alapján fontos a munka melletti tanulási lehetőségek kialakításának támogatása.

A divat- és luxusiparágakat illetően meg kell jegyezni, hogy ezekre nem csak a nagy vállalatcsoportok jellemzőek, hanem az is, hogy a kkv-kkal, a mikrovállalkozásokkal és a hagyományos kézművességgel való együttműködésre hagyatkoznak. A kulturális és a kreatív iparágakon belül számos olyan ágazat van, amely számára egyértelműen előnyös lenne az Európai Unió által a fejlődéséhez biztosított pénzügyi támogatás és a célzott finanszírozás.

Másfelől több európai érdekelt fél kiemelte azt is, hogy foglalkozni kell azzal a problémával, hogy az iparági igényekhez képest nincs elegendő uniós szinten elérhető, magasan képzett munkaerő¹. A divat- és a luxusiparágban ez azt jelenti, hogy elsősorban a kki-khoz kötődő hagyományos európai szakértelem és művészi kézművesség megóvását és ösztönzését a szakképzés és a magasan képzett munkaerő fejlesztése és támogatása útján biztosító új szakpolitikákra van szükség. Ennek célja a szakértelem megőrzése és megújítása céljából a tehetségek és az új készségek idevonzása, ahogy arra az építőiparban is látni példát „kiválósági” vagy „köztes” profilú munkahelyeken.

A két előadó a továbbiakban hangsúlyozza, hogy az oktatási, illetve a kulturális és a kreatív ágazat közötti együttműködés hozzájárulhat a városrehabilitációhoz és a jövőbeli európai versenyképességhez. Ez vonzóbbá teszi a régiókat és a nagyvárosokat, ráadásul ösztönző tanulási környezetet is teremt, amely különösen alkalmas arra, hogy a munkanélküli fiatalokat főleg – de nem csupán – a marginalizált közösségekben és a rászoruló környékeken szakmai készségekhez juttassa, növelve ezáltal a képzett munkaerőt igénylő ágazatokban való munkavállalási lehetőségeiket.

Az ágazat egésze valóban kiemelt értéket képvisel a fiatalok munkanélkülisége okozta probléma megoldásában: egy nemrégii tanulmány szerint a kulturális és kreatív ágazatokban több 15–29 éves személyt foglalkoztatnak, mint más gazdasági ágazatokban (ők alkotják a kki-k összes munkavállalójának 19,1 %-át, míg a gazdaság más területein ugyanez az arány 18,6 %)². Figyelembe véve, hogy Európát az utóbbi évtizedekben az agyelszívás jellemezte, a kulturális és a kreatív iparágak további ösztönzése és az ezekbe való beruházás előnyös lehet az új munkahelyek teremtése és a fiatalok munkanélküliségi rátája elleni küzdelem szempontjából, hiszen sok fiatal tanul ezen a területen. A kki-kon belül tehát lehetőségek

¹ ECCIA (2014) „A kulturális és kreatív luxusiparágak hozzájárulása az európai gazdasághoz”.

² Cultural times - the first global map of cultural and creative industries (A kulturális és kreatív ipar első globális térképe), 2015. december.

kínálkoznak a fiatalok foglalkoztatása és az újraiparosítás tekintetében a tudástranszfer és a hagyományos kézművesség biztosítására, illetve a kki-k háttéréül szolgáló gazdasági, történelmi és társadalmi struktúra megőrzésére.

A Bizottságnak és a tagállamoknak tehát a társelőadók véleménye szerint külön a kki-kra is összpontosítaniuk kell az EU foglalkoztatási és növekedési programjaiban (úgy mint az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésben és a nemrég közzétett, új európai készségfejlesztési programban), és finanszírozást kell biztosítaniuk az ágazaton belüli előmenetel és képzés előmozdítására. A Bizottság és a tagállamok továbbá ismeretterjesztő kampányokat kell, hogy folytassanak ezen iparágak karrierlehetőségeiről – mivel ezek európai munkahelyeket teremtenek, és ösztönzik a tudásátadást –, hogy e stratégiai ágazatokban megőrizhető legyen a kézművesség.

Szerzői jogok és hamisítás a kulturális és a kreatív ágazatban

A szerzői jog ugyanaz a kulturális és a kreatív ágazat számára, amit a szabadalom jelent az iparban és a technológiában. A szerzői jog védelme elengedhetetlen eleme a kreatív iparág túlélésének.

A kreatív ágazat bevételeiben – annak ellenére, hogy ma több kreatív tartalmat fogyasztunk, mint korábban valaha, a felhasználók által feltöltött tartalmakat biztosító platformok, illetve a tartalomaggregációs és más szolgáltatások révén – nem tapasztalható a fogyasztás növekedésének megfelelő növekedés.

Bár a kreatív tartalom fogyasztása az elmúlt években tulajdonképpen eddig még nem tapasztalt méreteket öltött (csak gondoljunk a zenei tartalmak fogyasztásának rekordmértékére), a jogosultak, a művészek és a gyártók mégsem jutottak a felhasználók által feltöltött tartalmakat biztosító platformok, illetve tartalomaggregációs szolgáltatások révén megvalósuló fogyasztásrobbanással arányban álló előnyökhöz és bevételhez.

Így alakult ki az úgynevezett „értékhiány”, vagyis amikor a platformszolgáltatók tartják meg a kulturális és a kreatív alkotások értékét, és nem az alkotók. Az értéktranszfer elégtelenül és tisztességtelenül működő piacot hozott létre, és veszélyezteti az EU kulturális és kreatív ágazatainak hosszú távú életképességét, továbbá a digitális tartalmak egységes piaca sikerét.

A társelőadók felhívják ezért a Bizottságot, hogy a szerzői jog soron következő reformjára tekintettel hozzon létre az online szolgáltatások terén az alkotók, a jogosultak és a fogyasztók számára egyaránt kielégítő jogi megoldásokat, az említett piaci torzulás orvoslása érdekében. A felelősség alól csak a ténylegesen semleges és passzív online szolgáltatók mentesülhetnek, olyan szolgáltatások azonban nem, amelyek aktívan és az alkotók költségén vesznek részt a tartalom elosztásában, promóciójában és monetizálásában.

A luxus- és a divatágazat emellett egyre fokozódó, nagymértékű hamisítás áldozata, ami az említett ágazatok bevételkiesése és az ebből adódóan megszűnt munkahelyek miatt riasztó méreteket öltött, nem beszélve az egészségügyi és fogyasztóvédelmi problémákról. A helyzet súlyosságát jól érzékelteti, hogy a 2013. évi adatok szerint a nemzetközi kereskedelem 2,5 %-át, illetve csak az EU-ba irányuló behozatal 5 %-át (vagyis 85 milliárd eurót) tette ki a hamisított és kalóz áruk kereskedelme.

A társelőadók véleménye szerint a kki-khoz kapcsolódó valamennyi ágazatot felölelő

egyértelmű fogalom meghatározás mellett összehasonlítható és megbízható statisztikai adatokra ugyanúgy szükség van. A kki-kat valójában minden tagállam a saját rendszere szerint sorolja be. Ezért elengedhetetlen, hogy az ágazat számára naprakész uniós szintű keretet fogadjanak el, és a változásokat időnként felmérjék. A cél olyan egyedi mutatók meghatározása, amelyekkel a szakpolitikák eredményei az ágazat ösztönzése érdekében mérhetők.

KKI-k: a finanszírozáshoz és az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés

Testre szabott megoldások szükségesek különösen a finanszírozás területén: a kulturális és a kreatív iparágakon belül számos olyan ágazat van, amelynek számára egyértelműen előnyösebb lenne és lehetne az Európai Unió által a fejlődéséhez és az innovatív termeléséhez biztosított pénzügyi támogatás és célzott finanszírozás.

Annak ellenére, hogy a régiók nagyon sikeresen alakítanak ki klasztereket és regionális, illetve határon átnyúló együttműködést a kki-k vonatkozásában, a kki-kat pedig a leginnovatívabb vállalkozások között tartják számon, és részt vesznek a kutatási és innovációs programokban is, továbbra sincsenek adatok arról, hogy hány és milyen típusú projektet finanszíroznak. Egyedi mutatókat kell meghatározni a kki-kra vonatkozó szakpolitikák és szabályozási javaslatok kulturális, gazdasági és társadalmi hatásainak nyomon követése és elemzése céljából.

Habár a kki-k valamennyi program esetében benyújthatnak kérelmet, a részvételi arány növelhető és meg is kell növelni. A kki-k támogatását az európai strukturális és beruházási alapokon, a Horizont 2020 keretprogramon és a többéves pénzügyi keret egészén belül szakpolitikai prioritásként kell kezelni. Különösen a Horizont 2020 kutatási programban és a strukturális alapokban kell teljes mértékben kiaknázni az uniós politikák közötti lehetséges szinergiákat. Ilyen módon az uniós programok alapján rendelkezésre álló finanszírozás ténylegesen felhasználható, és ezek eredeti céljai megvalósíthatóak.

E tekintetben a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatát és az európai programok végrehajtásáról szóló jelentéseket ugyanannak a folyamatnak két egymáshoz kapcsolódó részeként kell kezelni. A finanszírozási rendszereket megfelelőbben egyeztetni kell az európai szakpolitikai prioritásokkal, úgymint a fenntartható és innovációvezérelt növekedés és a minőségi munkahelyek támogatásával. A programok jelenlegi helyzetének és költségvetési igényeiknek értékelése szilárd és koherens alapot kell, hogy biztosítson a többéves pénzügyi keret felülvizsgálatához és a jövőbeli, 2020 utáni uniós program felépítéséhez.

Ezt a megközelítést nem lehet csupán az Európai Bizottság közvetlen irányítása alá tartozó programokra korlátozni, hanem megfelelően tovább kell lépni: az európai strukturális és beruházási alapok célja, hogy támogatást nyújtsanak a kkv-k számára a tőkehiány leküzdésére, és jellemzően olyan projektekre összpontosítsanak, amelyek az EBB szokásos műveleteivel támogatott projektekéhez képest magasabb kockázati profillal rendelkeznek¹. A kulturális és kreatív iparágak finanszírozását az az európai strukturális és beruházási alapokról szóló rendelet kiemelten kezeli. Mindenesetre 2016 májusáig nem kaptak finanszírozást sem a kulturális és a kreatív ágazat, sem pedig az oktatási vagy a képzési ágazat projektjei, bár ezeket az ágazatokat nagyobb kockázatnak kitett kkv-k alkotják. Az európai intézményeknek – többek között az Európai Beruházási Banknak – meg kell vizsgálnia az az európai

¹ A 2015/1017/EU rendelet.

strukturális és beruházási alapok, illetve a Kreatív Európa program (ideértve a garanciaeszközt is) közötti lehetséges interakciókat, a kki-k számára történő testre szabott hitelnyújtás céljából.

Az európai strukturális és beruházási alapok azért fontosak a kki-k számára, mert képesek magánbefektetőket vonzani az ágazatba, illetve ösztönzik a kockázati- és kockázatfinanszírozási rendszereket. Ennek ellenére egy 2013-as bizottsági felmérés alapján a kki-k nehezen tudnak hozzáférni a finanszírozási eszközökhöz egyedi sajátosságaik miatt, ideértve többek között a kockázat felmérésével és az immateriális javak, pl. a szellemi tulajdon-jogok értékelésével kapcsolatos problémákat.

Ezért a kulturális és a kreatív ágazat finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése javításához kockázatfinanszírozási rendszerekre van szükség, emellett pedig fejleszteni kell a biztosítékként használható immateriális javak értékelésével kapcsolatos szakértelmet. Erre a szaktudásra a mikrovállalkozások, a kkv-k és a pénzügyi intézmények esetében egyaránt szükség van. A Bizottságnak és a tagállamoknak el kell fogadniuk a szellemi tulajdon-jogok fokozottabb banki érvényesítéséhez, illetve ezek teljes értéke eszközként való elismeréséhez szükséges mechanizmusokat.

A siker önmagában jó és elismerésre méltó. Általánosságban azonban az európai vállalkozóknak és finanszírozóknak mégsem kellene negatív konnotációkat kötni a bukáshoz, és ennek kockázatát a vállalkozói tanulási folyamat fontos lépéseként kellene kezelniük.

Következtetés

A társelőadók véleménye szerint a kki-k a növekedés mozgatórugójaként kulcsszerepet játszanak Európa újraiparosodásában, és stratégiai helyzetüknek köszönhetően tovagyűrűző hatást fejtenek ki más ipari ágazatok innovációjára, például az idegenforgalomban, a kiskereskedelemben és a digitális technológiákban. A társelőadók úgy látják, hogy az EU vezető szerepet kaphat a kreatív ágazatok által Európa-szerte kifejtett fontos pozitív hatás megismertetésében, és ezzel Európa legegyedibb értékét: a kultúráját zászlajukra tűző szakpolitikákat is támogathatja.